

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tának el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új miniszter.

Baross Gábornak közlekedésügyi miniszterré történt kinevezését az egész magyar sajtó osztatlan rokonszenvvel fogadta. Nem is csoda, ha a párt-szenvedély elhinnél és tagadhatlan érdemei folytán hivatott-ságát elismerni elég önmegtagadó.

Magyarországnak, mint termelő államnak a gazdasági boldogulás tekintetéből nincs fontosabb miniszteriuma, mint a közlekedésügyi; száz meg száz millió adóforint van e tárcába befektetve, és hogy azok ne csak úzerileg véve hozzák meg a kamatot, hanem kivételünk és forgalmunk elevenítésére is hasznosan közrehasznanak, azt ezen miniszterium van hivatva eszközölni. Csak körültekintő közlekedési politika mellett vállalkozhatunk a bennünket környező versenyben biztató harcra.

És mi tagadás benne, e tárcá eddig gyakran változtatta urát; pedig ha valahol, hát itt szükséges egységes és a viszonyok változásait folyton kombináló elv szerint működni. Mert hiába, új emberek új ideákat hoznak magukkal és egy oly rengeteg hálózatnál, mint ma már a magyar közlekedés, egy-egy ötletnek keresztülvitele rendkívül nagy tandíjába kerül az országnak.

Az előbbi miniszter nagy és érdemes munkát végzett, midőn vasutainkat túlyomó részben az állam kezelésébe vette. Eközben Baross Gábornak vélte feltalálni azon férfit, aki ezen ropant értékű és terjedelmű hálózatot szervezze és véglegesen rendezze. Az új ember mondhatni elszántan és az olesó népszerűség nemes megvetésével fogott hozzá nagy feladata teljesítéséhez. Meglátszott minden tétlen az az erős elhatározás, hogy a tapasztalt bajokon minden személyi tekintet félretételével segíteni fog és inkább megbukik, semhogy támogasson csak egy intézkedést is, mely meggyőződése szerint nem válik lehető legnagyobb javára az országnak.

Hogy az aránylag fiatal államférfiúnak mérész föllépése mily nagy tollháborút indított, elég a Tolnai-féle hosszú hírlapi vitákra utalni. Azonban hamar kitért, hogy ő nem a személyeket, hanem a rendszert akarja átalakítani. Alig tekintett körül az államtitkári széken, megváltoztatta az államvasutak igazgatásának és szolgálati besztásának régi, célszerűtlen rendszerét és a vezető magában a miniszteriumban összpontosította, hogy az ellenőrzés behatóbb lehessen. Ezen lázas tevékenység közepette a folyó ügyeket is részletekbe ható gonddal intézte és az új vasuti tiszt-képző szakiskola föllállításával gondoskodott egy új generációról, mely nem pályaválasztásból, hanem pályaválasztásból kerül a közlekedésügyi szolgálatába. Ő teremtette meg a nem sejtett virulásnak induló postatakarékpénztári intézményt is.

Alkotásait és újításait egyaránt siker koronázta. Amellett, hogy az üzleti költségekben jelen-tékeny megtakarításokat ért el, egyuttal bevételi szaporulatot tudott fölmutatni akkor, midőn más vasutaknál apadás mutatkozik. Mindezekon kívül jótékony szigort és kezelési rendet rögtönzött az összes szolgálatban, úgy hogy az ő intézői korszaka óta az előbb sűrű vasuti balesetek letűntek a napirendről.

Ily férfiú e sikereivel már a közvélemény szemében is rég mint predestinált utódja jelentkezett a megürülendő tárcának. Most, mikor a Felső-kegye és a kormányelnök bizalma véglegesen beültette a bársony székbe, az egész magyar sajtó gratulál munkacerejének, szakértelmének és erélyének. De gratulál a demokracia diadalának is, mely benne a képzettség és szorgalom kitüntetését üdvözlő és tekintve javabeli korát, egy minden tekintetben áldásos közlekedési politika végleges megalkotóját jogos reménnyel várja. Fokozza ezen reményt miniszteriumának tisztelgésére adott válasza, melyben a kötelességteljesítést mint a legmagasabb ambíciót hangsúlyozza és nem haboz kimondani, hogy egy egész élet is kevés a bűnhődésre annak, aki előtt nem az ország és a közügy érdeke a mértékadó. Jól esik hallani az

ő igazolt tetterejétől azt is, hogy kérelhetlen szigort és melegegetőzést nem ismerő pontosságot követel az oly szolgálatban, mely milliók életét és vagyonát feleli kockára.

Vajha a hazának szánt munkabíró életkora legjobb éveit huzamosan és fokozódó sikerekkel szentelhesse megjelölt ideáljának, a kötelességteljesítés apoteozisának!

Vármegyénk monografiája.

Ma-holnap a vármegye közgyűlése elé kerülend Bács-Bodrogh vármegye monografiájának ügye. A történelmi társulat választmánya és érdemes elnöke, Schmausz Endre alispán ur bizonyára ki fogják eszközölni, hogy a közgyűlés az ügyet melegen felkarolja s a megkívántató nem esekély pénzállozatot meghozza. Meg lesz tehát minden eszköz arra, hogy vármegyénk történetének könyve valaha napvilágot láthasson, de félünk, hogy mi is úgy járunk, mint amint járt Temes vármegye. Ennek a derék megyének szintén az az ötlete támadt egykor, hogy monografiáját megírta s tetemes összeget szentelt e célra. Fájdalom azonban tévedtek, midőn azt hitték, hogy a monografiához a pénz elegendő. Írók kellett volna, de nem találkoztak.

Vármegyénknek is meglesz ma-holnap a monografiái tőkéje, de félünk, hogy a monografia még azért nem lesz megírva. Hogy e félelmünket többé-kevésbé alaposnak ismertessük el, legyen szabad pár szóval azokról a vármegyebeli írókról megemlékezni, akik a monografia írására magukat lépten-nyomon hivatottaknak tartják.

Legrégibb idő óta Steltzer Frigyes, Dudás Ödön és Iványi István foglalkoztak Bács-Bodrogh vármegye történetével. Mindegyikük írói munkásságát alaposan ismerjük; tudjuk, hogy vannak érdemeik egy és más téren; tudjuk s elismerjük, hogy nem hivatatlan munkásai a helytörténeti tudomány. Nézetünk szerint ez írók már produktáltak amennyi, amennyi egy eredetileg nem történelmi pályát végzett s inkább csak a szó szoros értelmében dilettansz történelmi munkástól telik. Nem is haboznánk őket arra ajánlani, hogy ők bizassanak meg a monografia elkészítésével.

De ezen megbízatás elé akadályok gördülnek. Az akadályok egy része magukban ezekben az írókban, más része pedig a környezetben van. Először is az írók között eddig a szolidaritás legesekélyebb nyomait sem láttuk, annál kevésbé hihetjük tehát, hogy ők a monografia nagy művén megosztotva, valami rendszerben munkálkodtak volna. Lehet, hogy nem is valami nagy apparátussal rendelkeznek; sőt lehet, hogy a vármegye történetének egyes korszakaiban egészen egyenlően tájékozottak vagy tájékozatlanok. Lehet, hogy az Árpádok korát tudni mindegyikük legalapossabban egybeállítani; s lehet, hogy a török hódoltság koráról egyikük sem volna képes hű rajzot adni. Nekik tehát egymás között kellene már a priori tisztába jönni, ha csak egészen el nincsenek bízakodva s ha csak azt nem hiszik, hogy mindhármán meg képesek írni a teljes monografiát.

Említek iné, hogy akadályok vannak a környezetben is. Ily akadálynak mi részünkről egy-nemely önmagát íróvá kvalifikáló ur abbéli eljárását is tekintjük, mely szerint a történelmi társulat alelnöke által nemrég közzétett felszólítás folytán nem habozott nyilvánosan kijelenteni, hogy a monografia megírásában részt venni óhajt. Rohonyi Gyula, Donoszlovics Vilmos és Thim József neveit olvastuk egy alelnöki jelentésben mint olyanokat, akik magukat íróvá kvalifikálva, siettek bejelenteni az alelnöknek, hogy részt kívánnak a monografiából. Nem győztünk eléggé csodálkozni ez eljárás felett, mert ez uraknak eladdig nemcsak valamely önálló s irodalmi becses bíró művéről nem volt tudomásunk, de neveiket is alig ismertük. Nevezetesen ami Rohonyi urat illeti, ma is úgy tudjuk, hogy életében még csak egy rendes ujságcikket sem írt. Donoszlovics már írt néhány

*) Ezt ugyan rosszul tudjuk; hiszen a Római sáncok című feltűnést keltett értekezését csak nemrég közzölte tört. társulatunk folyóirata. A többire majd részletesen reflektál valaki. A szerk.

ujságcikket. Thim pedig már írt pár cikket némely folyóiratban is. Kérdés azonban, vajlon ekkora irodalmi munkásság elég-e arra, hogy valakit a szakirodalom hivatott munkásának tekintessünk? A megnevezett urak szerint igen, de szerintünk nem. És azt hisszük nemcsak mi, hanem minden művelt ember egy véleményen van velünk.

A monografiához nem kezdő cikkirókra, hanem szakavatott irodalmi munkásokra van szükség; a magát íróvá kvalifikáló egyént tehát, aki a helytörténet megírásából részt követel, csak akadálynak tekinthető a nagy mű megalkotásánál; mert az ily egyén nem hogy előmozdíthatná, de hátráltatná Bács-Bodrogh vármegye történetének megírását.

Azért is az ily önkéntes vállalkozókat, kik a históriát, úgy látjuk, mesterségnek nézik, számításokon kívül kell hagyni, s nem marad más hátra, mint a fentebb említett írók munkásságára appellálni. Valami sokat azonban ő reájuk sem számíthatunk, elmondtuk fentebb, hogy miért. De nem akarunk a monografia ügye felett kétségbeesni; nem akarjuk hinni, hogy vármegyénk is Temes vármegye sorsára jut; s éppen azért őszintén óhajtjuk, hogy a vármegye közgyűlésén nem-sokára szóba kerülendő monografia ügye találjon felkes fogadtatásra s hogy a hivatott egyének tegyenek meg mindent Bács-Bodrogh vármegye történetének megalkotására. Dr. D. Gy.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

BÁCSKA

X. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdája küldendők.

Hírek.

Kitüntetés. A király Öfelsége Kövári Alajos újvidéki törvényszéki irodafogadónak sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezés. Krivácsy Géza, megyénk szülötte, végzett jogász, a m. kir. belügyminiszteriumhoz fogalmazó gyakornokká nevezetett ki.

Ovació. Az újvidékiek minden évben Sylveszter napján tömegesen szoktak volt megjelenni a plébánián, hogy plébánosukat és képviselőjüket, Bende Imrét az év fordulója alkalmából üdvözöljék. Mult évben sem feledkeztek meg erről a szép szokásról és miután Bendét a plébánián már nem találhatták, tömegesen aláírt táviratban üdvözölték mint a felejthetlen jótévőt, a kitűnő hazafit, és minden vallásfelekezetet iránt türelmes papot, istenáldását kérve püspöki működésére. Ezuttal megemlítjük, hogy Bendét, kinevezetése alkalmából az ország minden vidékéről igen nagy számmal üdvözölték.

Apatinból írja levelezőnk: Az apatini elemi népiskolák nagyobb leánynevelőkei Payerle Józsa és Vetsl Irma tanítónők rendezése és vezetése mellett, ezen évben is igen szép karácsonyi játék-előadással örventették meg a tan- és nevelésügy iránt érdeklődő közönséget, mely a többször ismételt előadás alatt nem egyszer nyilvánítá tetszését és elismerését egy a meglepő ügyességgel játszó gyermekek, mint a fáradhatlan buzgó tanítónők iránt. A szegény iskolás gyermekek felruházására célzó játéknak, a beléptidijakból és felülfizetések-ből befolyt 196 ft. 96 kr. összeget tevő, anyagi előnyével sokkal értékesebb még erkölcsi hatása, melyet ez szívemesítő tartalmánál fogva a közönségre gyakorolt. Fölülfizettek: Weindl Mór 5 ft. 20 kr., Pucik István 5 ft., Aldori M. 5 ft., Sugár Károly 4 ft., Raichel Péter 3 ft., Fernbach Antal 3 ft., Schmausz Endre 2 ft., Dombovics Márton 1 ft. 20 kr., Schmausz Antal 80 kr., Márfiné Nathalie 40 kr., dr. Weideman V. 20 kr., Kopping Péter 20 kr., Aman József 20 kr., N. N. 60 kr., N. N. 20 kr.

Eljegyzés. Borsódi Latinovics Károly 11. sz. huszár-ezredbeli hadnagy eljegyezte Rondneff János sz. á. orosz tengernagy leányát, Rondneff Zeneide kisasszonyt.

A pénzügyi közigazgatási bíróság egy döntvénye: Ha valamely nyilvános zárszámadásra kötelezett vállalat alapfokjének gyarapítására új részvényeket becsajjt ki és az új részvények eladásából névértékben felül befolyó bevételét különös tartalékálapha helyezi: ezen bevételét oly adómentes jövedelemnek, mely az 1875. évi XXIV. t. c. 4. §-a értelmében a vállalat megadóztatása alkalmával a nyers jövedelemből lenne, nem tekinthető.

Arverések. Csonkits Milan titeli l. 3500 fitra b. ingat. január 28. Zsabya. — Himpelmann Mihály kucurai l. 2255 fitra b. ingóságai jan. 14. Kula.

Csillagok járása. Január hónapban az egyes holdváltozások a következő időpontokra esnek: Első negyed volt 2-án délután 1 óra 36 percek; holdtölte lesz 9-én este 12 óra 48 percek; utolsó negyed 16-án délután 4 óra 38 percek; újhold 24-én reggel 4 óra 17 percek. Hold a földközépen 12-én reggel 7 órakor, földtávolban 28-án reggel 8 órakor. — Nap a vízöntő jegyébe lép 20-án reggel 9 óra 16 percek. — Bolygók járása a következő: A hó elején Mercur reggel 6 órakor kel, tehát látható. Vénus reggel 8 órakor kel s délután fél 5 órakor nyugszik le. Mars reggel 8 óra 45 percek kel és este 6 órakor nyugszik. Ez a három bolygó nagyon közel jár a látáshatárhoz. Jupiter hajnali 1 óra 20 percek kel s déli 12 órakor nyugszik, a reggeli órákban látható. Saturnus délután 4 óra 20 percek kel, éjjelkor del 64 foknyi magasságban s reggel 7 óra 45 percek lenyugszik.

A választások és a kir. kúria. A kir. kúria egy választási felszólalási ügyben — mint az „Gyűzők lapja” írja — a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Tekintve, hogy az 1874. XXXIII. t. c. 9. §-a értelmében lelkészek és segédlelkészek jövedelmükre való tekintet nélkül választói joggal bírnak és e jogot gyakorolhatják, ha valamely egyházközségben hivatalos alkalmazást nyernek, a törvény ezen rendelkezéséből pedig meg kell érteni, hogy a már alkalmazott lelkészek és segédlelkészek e jogosultságukat nem veszítik el azon esetben sem, ha nyugalmazottak; tekintve továbbá, hogy a felebbezéshez esotolt bizonyítványból kitűnik, miszerint H. G. szentszéki írnök a sz. i. egyházmegyében 1832-ik évtől 1885. évig mint lelkész alkalmazásban volt s 53 évi lelkészi szolgálata után saját kérelmére nyugdíjaztatott, a központi választmány határozata megváltoztatik s nevezett az állandó névjegyzékbe felvétni rendeltetik.

Beküldetett. A szegedi m. k. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — jövő évi március hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenként 40 forintnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerési óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett, keresztlevéllel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott b é l y e g t e l e n folyamodványukat január hó 31-ig hozzám nyújtsák be. Szegeden, 1886. december 26. Dr. Mann Jakab, igazgató-tanár.

A magy. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság legújabbán a következő elvi fontosságú határozatot hozta: Ha ingatlanok tulajdonosa a saját földterületén található s a földnek részét képező bizonyos anyagot, például porcellánföldet feldolgozás végett, illetve kevesebb vagy több évre kiaknázás végett másnak vátelher mellett átenged: ez az ügylet a földtulajdonosra nézve egyszerű adósvételt képez s az abból származó vételár után a tulajdonos a III. oszt. ker. adót fizetni nem tartozik. — Járadék adóval csak oly jogok, jogosultságok róhatók meg, a melyek különös kiváltságon alapulnak. Tiszviselők fogyasztási szövetkezete üzleti adó fizetésére kötelezett vállalatot képez. Az állandó jelleggel alkalmazott díjnokok adóztatási szempontból nem tekinthetők napzámosoknak és I. oszt. kereseti adót tartoznak fizetni. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek által igazgatósági tagok részére alapszabályilag minimális összegben megállapított nyeresémitűltek után III-ad osztályú kereseti adó vetendő ki. — Az 1883. XLIV. törvények 16-ik §-ában megszabott 15 napi felebbezési határidő az ugyane §-ban az adólajstromok kitételére meghatározott 8 napi határidő utolsó napját követő naptól veszi kezdetét; tehát ha nem igazolható az, hogy a községi (városi) közegek által kivett egyes adókra vonatkozó s a kir. adófelügyelő által érvényesített kivétési lajstromok az 1883. XLIV. t. c. 16. §-a értelmében a községhezánál 8 napi közszemlére kitéve voltak: abban az esetben a felek felebbezési ideje lejártnak nem tekinthető. Ha adózó fél az ált. jövedelmi pótdó kivételénél figyelembe veendő terheket bevallani elkészt, s e tárgybani kérelme a magyar királyi pénzügyminiszterium által 1886. május 3-dikán kiadott körrendelet megjelenése előtt nyújtott be s még tárgyalás alatt van: ezért a hivatkozott körrendelet nyújtotta kedvezménytől — ha újabb igazolást nem is ad be — el nem eshetik. Ha újabb igazoláson a bélyeg más tentával és már kézírással van keresztülírva, mint a nyelven az okirat szövege irratott, a bélyeg az okiraton — bíróság — utólagosan felragasztotnak vélemezhetik, s így a törvény értelmében nem okiraton aláíró egyik fél által irratott keresztülírás b) ha az okirat oly jogügyletet foglal magában, melynek érvénye gyámi vagy felsőbb hatósági jóváhagyástól függ. Ha az eljáró pénzügyi hatóságok vagy hivatalok az eljárás szabályokat megsértik, a m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság eljárásukat hivatalból megsemmisíti, még akkor is, ha a fél a felebbezéssel elkészt.

Halálozás. A zentai esperes-kerület papsága és a rokonság melyen megismerodott szívvel jelenti az érseki megye szeretett nesztoranak s feledhetlen papjának, illetve rokonának, nagyságos és főtisztelendő Benedek Elek e. apát, t. kanonok, kiérdemelt alesperes, aranyos áldozár és zentai plébános urnak clete 87-ik, áldozásága 63-ik évében f. évi január hó 2-án esti 8 és fél órakor a haldokló szentségeinek ájtatos felvételét után végegyengülés következtében történt elhunytát. A boldogult lelki nyugalmáért az engesztelő szent misédenhatónak; hűlt temetőjébe a sz. mise után tétetnek sz. nyugalomra. Zenta, 1887. január 3-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! — Benedek Elek 1800-ban jul. 11-én született Zentán és 1824-ben október 21-én szentkeré nevezetett ki plébánossá és 1850-ben kerületi alesperessé, 1857-ben Zenta városa plébánossá választotta.

1858-ban címzetes kanonokká nevezetett ki; 1863-ban pedig az Angyalok királynéja című kompolthi címzetes apátságot kapta. 1874-ben megtartotta aranyminőségét. 1880-tól fogva az érseki főmegye Nesztora volt. 1881-ben a zentai algyumasimhoz érseki hitbiztosá nevezetett ki. A közügyekben intező szerepet sohasem vitt; sőt az utolsó 15 év alatt hivatalát s népei lelki ügyeit is helyettese gondozta. Béke poraira!

Véres vereskedés katonák és rendőrök közt. Szabadkán m. hó 26-án este 5 óra körül a huszárság és rendőrség között véres vereskedés folyt le. Ugyanis Hevér Ignác kereselmájában 3 huszár mulatott s bor közt civódni kezdek. A lárma egy legújabb alkalmaszított gyakorlatlan rendőr is oda vetődött s a veszekedő huszárokat mint eszandavárokat le akarta tartóztatni, hogy a városőrséghez kísérje. A huszárok e beavatkozásra ellenszengültek s a rendőrnök is segítségére érkezvén, csak hamar tettelességre fejlődött a viatkozás. A vendég Hevér Ignác békítő szerepet akarván játszani, és kereselmáját is kimélni óhajtván, szerencsétlenségére közbelépett! A kardok mindkét oldalon megvillantak s Hevér Ignác magát védelmezni nem bírván, fején, vállán és kezén nehéz sérüléseket kapott, a rendőröket pedig a huszárök elriasztották. De még ezután kezdődött a harcias jelenet. A rendőrök befutottak a városőrséghez, és ott felverték a jelenlévő többi embert. Fegyverre kapott a rendőrség apraja-nagyja s kivonultak a huszárök ellen. A huszárök is megsaporoztak s a támadó rendőrséget esúfosan megverték volna, ha tisztí parancs nem érkezik hozzájuk. A rendőrség három lövést is tett, és egy huszár jelentéktelenül megsebesített. Kapitány nem mutatkozott sehol, s a rendőrségnek nem volt, a ki parancsolni tudott volna. A katonaság nyomban megindította a vizsgálatot, de hogy a kapitányság mit tett, még nem tudni.

Öngyilkossági kísérlet a börtönben. Szegeden Babieskovics Simon szabadkai illetőségű bunyevác legény pénzért kiszabadította magát a katonaságtól. Aztán megöszült és tizenkét éven át élvezte a házaselet örömeit, egyszerre azonban leleplezték a katonaszabadiókat és ezekkel együtt a felszabadítottakat is börtönbe kerültek. Így került oda Babieskovics is. A szegény emberre folyótársai rájlesztettek, úgy hogy egy biciskával, mely véletlenül került kezébe, súlyos sebet ejtett mellén. Felgyógyulásához alig van remény.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Lénárd István volt szabadkai ügyvéd elhalálozása folytán s Kovács Agoston szabadkai ügyvéd a kamara lajstromából saját kérelmére. Balla Pál újvidéki ügyvéd a kamara lajstromából saját kérelmére kitérőltetett.

Hímlo. Adán hólyagos hímlo uradokid a felmőtek és a gyermekek között; az utóbbiak közül sokan bele is haltak. A kisebb népiskolai osztályokból naponként 20—30 is betegnek fekszik; miért is a három első osztály három hétre bezárattak.

Meghívás. A Bács-Bodrogh megyei történelmi társulat szerdán f. évi január hó 12. reggeli 9 órakor — a megyei székház I. emeleti kistermében — rendes évi tisztújító és felolvasó közgyűlést tartandja, melyhez a társulat tagjait, ezenmel tisztelettel meghívom. Ezen közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés az elhunlt évről. 2. Az elhunlt évi zárszámadásának bemutatása. 3. A folyó évi előirányzat megállapítása. 4. Folyó ügyek elintézése. 5. Tisztújítás megválasztása és a kapcsolatos alapszabályszerű teendők elvégzése. 6. Netán beadandó indítványok tárgyalása. 7. Ugyanezen közgyűlésen való felolvasásra bejelentettek: a) „Praehistoricus emlékek”: Dudás Gyulától. b) „Banca, egy bács megyei régi község”: Iványi Istvántól. c) „Közlök község monografiája”: Grosschmid Gáboról. d) „Bács megye fő- és alsópánjai” a két utolsó században: Iványi Istvántól. Kelt Zomborban, 1887-ik évi január hó 3-án. Schmausz Endre, a megyei történelmi társulat elnöke. — Az elhunlt évi tagdíjakat még le nem fizetett tag urak kéretnek, hogy tagdíjait még ezen közgyűlés előtt beküldeni sziveskedjenek.

Pályázat van kirdetve a kulai járásbírósnágnál írnoki állásra 4 hét alatt.

Magas vendége volt főispánunknak a mult kedden Gromon Dezős honvédelmi miniszteri államtitkár ur személyében. Amint magas jelenlétének híre fut it, régi tisztelői és barátai közül egyesek számosan, azonkívül a honvéd és esendőrsziszkar, valamint a városi hatóság siettek hódolatulnak testületileg kifejezést adni. Az államtitkár ur még az nap az esti vonattal visszautazott Budapestre.

Bankett. A helybeli polg. kaszinónak Valter Nándor rendőrfőkapitány tiszteletére, esztörtökre tervezett bankettje, tekintettel szerb polgártársaink karácsonyi ünnepeire, vasárnapra halasztottak.

Pályázat van hirdetve a zombori kir. törvény-széknél II. oszt. jegyzői állásra.

Gregorits Mihály, ki imént mint zentai káplán fajsi plébánosá nevezetett ki, e hó 9-én tartja ünnepegyes beiktatását.

Élet-halál. A lefolyt évben a zombori r. k. egyházbán született 484, meghalt 393 egyén, összekelt 147 pár.

Szerencsétlenség. Tóth Ferenc, helybeli kovács Mari nevű 7 éves kis leánya öreganyjánál volt délutánra s ez megbizta őt, hogy míg a kútról vizet hoz, vigyázzon a tejre, hogy ki ne fusson. Távolléte alatt a kis leány ruhája valahogy tizet fogott s mire a gyanutlan nagymama visszatért, az egész test egy lángban állott és az ártatlan gyermek égési sebeiben rögtön meg is halt.

A zombori r. kath. iskolázék megalakulván, világi elnökké Mihályi János, jegyzővé Szilávy Ferenc, gondnokká Czinkler Gyula, pénztárosá Purnann Alajos urakat választotta meg.

Az ifjusági bála városunk uri köreiben, de különösen a lányos házakban nagy előkészületek történtek. Legjobbán bizonyítja ezt az a körülmény, hogy Deutschm asszonynak elismert izlésű divatterme valóságos ostromállapotnak van kitéve. Az előjelek után ítélve, fényben és eleganciában pártját ritkító mulatságra számíthatunk.

Pályázat van hirdetve Ó-Sztapár, Lality, Novoszellő, Nádaly, Kovil-Szent-Iván, Bácsujfalu, Goszpodince községeiben postamesteri állásra.

Miniszteri köszönet. A földmívelési miniszter Öngyermekeség id. borsódi és katymári Latinovits János nagybirtokosnak azon áldozatkészségéért, hogy az adai földműves iskolával egy alapítványi helyet rendezett, elismerő köszönetét nyilvánította.

Jankovácon, dacára a silány aratás és elemi csapásnak, a fagynak, az összes évi adón felül, a mult évekről hátralékokban maradt összegekből 25% befolyt.

Egben kötött házasság. Csik József fővárosi cementgyáros a IV—X. ker. járásbírósnágnál több rendbeli panaszt emelt neje, Della Vedella Irma, továbbá apósa, anyósa, sógora és sógoróje ellen. Panaszában előadta, hogy a nevezett családtagok őt megverték és előadta, hogy a járásbírósnág előtt Della Vedella rizárták az ajtót. A járásbírósnág előtt Della Vedella Irma elismerte, hogy férjét egy felkapott fadarabbal megütötte, de tagadta, hogy ebben neki a többiek is segítségére voltak; egyuttal férje ellen viszonpanaszt segítségére voltak; egyuttal férje ellen viszonpanaszt emelt becsületsértés miatt. Csik József a járásbírósnág előtt Della Vedella Antal, Mihály, Fáni és Gizellára vonatkozó panaszát visszavonta, nejeire vonatkozólag azonban főtartotta a panaszát. A járásbírósnág teljesen megszüntette ez ügyben az eljárást, a kir. tábla azonban megsemmisítette a megszüntető végzést és új eljárást rendelt el. Csik József ekkor új panasszal állott elő. Lopással és sikkasztással vádolta feleségét, a ki állítólag visszatartotta az ő kocsiját, lovát és ezüstjét. Az ilykép mindinkább bonyolódó ügyet a panaszok egyesítésével áttették a büntető törvényszékhez, a mely aztán következőleg végzett: A Vedella Antal által Csik József ellen rágalmasz miatt emelt panasz felretétetik. A becsületsértés, személyes szabadság megsértése és könnyű testi sértés miatt emelt panasz ügyében a további eljárás megszüntetetik, ellenben a Csik József által neje ellen sikkasztás és lopás miatt emelt panasz Rudnyánszky vizsgálóbírósnak további eljárás végett kiadni rendeltetik. E végzés ellen Csik József felebbezett, felhozva azt, hogy ő csak nejeinek hozzátartozói irányában vonta vissza a könnyű testi sértés miatt emelt panaszt, nem pedig felesége irányában is; már pedig az említettek nem számíthatók a btk. 115. §-ában felhozott „közreműködők” közé. A kir. tábla IV. büntetőtanácsa előtt kedden referálta ez ügyet Kudlik bíró és a tanács hosszabb vita után a törvényszéki végzés felebbezését helyben, nem felebbezett részét érintetlenül hagyta.

Panin András, Jovicsin Rádó és Kalanity Vása pívnciai lakosoktól lövelvél hiánya miatt következő leírásu lovak vétettek hitanságba u. m. egy 14 és fél markos, szürke kanca, 4 éves hámos, csillagos homloku, egy 13 markos pej paripa, hámos, 8 éves hámos, és végre egy 14 és fél markos pejpáripa, hámos, jobb szemére vak, bal fülrre jegyes és ha igazolt tulajdonosuk nem jelentkezik, 1887 évi január hó 15-én reggeli 9 órakor Hódásgh községhezánál el fognak árvereztetni. 6284/86. Hódásgh, 86. dec. 30. Szibó.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet boesátott ki valamennyi tanügyi hatóságoknak és gazdasági főtisztviselőknek, melyben elrendeli, hogy a tárcája ügykörébe vágó mindennemű iparekik, a mely itthon, célnak megfelelőleg készíttetik: itthon szerzettek be és pedig kivétel nélkül, minden tanítészetre nézve ép úgy, mint a tárcája ügykörébe tartozó összes közalapítványi uradalmak gazdasági felszerelését, szükségleteit illetően. És megkívánja különösen, hogy az összes elemi, közép- és felső iskolái, valamint a gazdasági építkezéseknél kizárólag itt készült szerelvények vétessenek figyelembe.

Gyászhir. Öv. Ivánovich Mihályné szül. Vidákovich Krisztina fájdalomtól megtört szívvel jelenti felejtetlen férjének nemes Ivánovich Mihály nemes-militiesi közbirtokosnak és Bács-Bodrogh vármegye bizottsági tagjának, folyó évi január hó 6-án reggeli 6 órakor rövid szenvedés után élte 56-ik évében történt gyászos kimúltát. A boldogultnak hűlt temetői folyó évi január hó 7-én d. u. 4 órakor fognak a régi sirkertben a család sírholba elhelyeztetni — az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó évi január hó 8-án d. e. 9 órakor fog a róm. kath. templomban az Úrnak bemutatatni. Nemes-Militiesen, 1887. évi január hó 6-án. Áldás és béke hamvaira! Az elhunytat keseregik: Anna férj. dr. Dekker Gyuláné, leánya. Dr. Dekker Gyula kir. alügyész, veje. Oszkár unokája. Ezen kívül számos rokonai és jóbarátai.

Beküldetett. Hát haragszik a szomszéd az új-évi gratulációkért? Akkor jól vagyunk, mert jaj lesz nekünk, ha egyszer már nem tud ránk mért haragudni. És miért is haragszik csak? A meggratulált nem kereste, nem is várta; a tisztelgők pedig maguk jól szántából mentek hozzá. Hát hol itt az injuria? Ki kit sértett meg? Vagy az ellenzék már az illetudást is bünül rója föl nekünk? Mi ugyan nem akadtunk volna meg, ha ők fölkeresik pártvezérüket. Ha ők nem érezték ennek szükségét, mit avatkoznak a mi házi dolgainkba? No persze a kuruzslók rendszeren boszankodnak, ha utóbb nem hisznek több nekik és felvilágosodnak, akiket előbb elámitaniok sikerült. De hát mit ér a harag erő nélkül? Mit ér a pirongatás, ha a magyar, nem tagadva meg keleti fájjellegét, a felkelő napot köszönti s a leszállónak hátat fordít? Ami azt illeti, hogy „nem az a 46 ember és küldöik képviselik a zombori polgárságot, hanem az a bizonyos egy” — arra egy alkalmi anekdota jnt eszembe. Mikor a közszeretethen álló szt. . . i plébános megkapta a háj-szent-lőrinc preposti címet, az örökifju kedélyű sz. . . i plébános, akinek szeszöjje éppen a háj-szent-lőrinc prepostság hajdani helyén termi a környék legjobb borát, így szólott az új preposthoz: „Jósi barátom! Nem bánom, a cím és a Szent-Lőrinc lehet a tied, de — a háj az enyém”. Hát mi se bánjuk, ha az ellenzék a maga Szent-Lőrincét megtartja, de már a hájjal az egyszer majd csak mink pirintuk szalomnát! Bűnyó.

Színház.

F. hó 1-én, új év napján Szigligeti Ede régi drámája „II. Rákóczy Ferenc fogsága” adatott. Előadás előtt a rendezőség kellemes meglepetésben részesítette a közönséget; sikerült allegóriái képzetlen és a „Szózat” elnevezése mellett kívánt a társulat „boldog kolás gyerekek is különben elénekelték volna, de azért a közönség hazafias tüntetéssel fogadta, sőt meg is iméltette. Maga a darab nem állván egyébből, mint II. Rákóczy Ferenc életének kimagaslőbb epizódjaiból, mesét, de az egész darabot átlengő hazafias szellem, előadás hangulatos volt. Veszprémi, Berezyné, Sághyne, egy új szerepkörben mutatta be magát és pedig nagyon szép sikerrel.

Vasárnap Tóth Ede népszímműve „A falu

rossza" adatott, a népszínmű elősmert jóságához méltó előadásban.

Hétfőn, mint Veszprémi Jenő jutalomjátéka Sackespeare, a nagy brit költő tragédiája „Rom eo és Julia” adatott. A zsűfőlésig megtelt színház eléggé tanúsított róla, hogy közönségünknek van igazi érzelme a klasszikus művek iránt, hogy tudja méltányolni az igazi művészetet. — Veszprémi, leszámítva azon hibáját, hogy szava néha nehezen volt érthető és hogy taglejtésében a szokottnál kissé modorosabb volt; alkotása a kiválóbbak közé tartozott. Nem túlzott sehol sem; első felvonásbeli jeleneteit, mely némileg Hamletre emlékeztet, majd midőn száműzetését veszi tudomásul, végül pedig a sírboltban Julia ravatalánál játszott jelenete kifogástalanul sikerült, mindenről jól pointírozott s egészben azt a benyomást tette ránk, hogy Veszprémi nem csak tanulni, de tanulmányozni is szokta szerepét. — Béréiné nehéz feladatában, melyben a szerelem himnuszát tárja a néző elő, helyonyította, hogy meg van benne mind a három kellék, ami ily alakításokhoz szükséges: az orgánum, jellemző képesség és poézis. A balkonjelenetben, ahol nem a modern szerelem, de az a szerelem, a milyet csak az Olympuson éreznek, amely nélkülözi az érzékiség és realitás legkisebb árnyékát is — van eszményítve, páratlan sikerrel tárta szeméink elé. — Foriss, mint Mercutio, újlag bebizonyította, hogy igazi hivatása van a művészi pályára. Romeohoz és Benvoliohoz (Fekete) intézett szemrehányásai majd haláltusa az est egyik legmomentosabb pontja volt.

Keddén Bereik Árpád mulattató vigjátéka „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát” adatott. Ságlyné, Rózsáné, Szapári Janka, Láng Ilon, Moór, Veszprémi, Foris és többek közreműködésével elég jó előadásban.

Szerdán két apróság „A felolvasónő” vigjáték és „A szép Galathea” operett került színpadra. — A vigjátékban a főszerepeket Ságly (őreg tengerész-tiszt), Béréiné (lány) és Veszprémi (Sir Arthur) játszották. Ságly a sorsüldözött öreg harcdit, akit egyetlen lánya annyira megkeserített, aki elveszített mindent, mi a földön előtűnik becses, még szemé világát is — a szokott művészi rutinnal adta. A többi szereplőknek is mindannyiójuknak jártékuk lendülete és összhangzó volt. — Kiváló gyönyörűséggel hallgattuk „A szép Galathea” fantasztikus operett előadását. Már maga az operett kedves, zenéje szép, ha aztán ily előadásban részeseül, mint a mai: teljes gyönyört élvez a néző. Bénéiné ma elemében volt. Játékában nagy rutinja teljesen érvényesült, éneke finomul volt árnyalva, piánói megkapóak voltak. Nem hagyhatjuk említés nélkül festői öltözékét sem, mely a darabnak teljesen megfelelő volt. Ledofiszky Mariska dísztűnt élénkével nagy tetszést aratott; csak szerepét tudná egyszer! Nem kis érdeme volt a sikerült előadásban a jó zenekarnak is, mely bár kiesény és nem teljes, de jeles erőkből áll.

Iparoskolák ügye kisvárosokban.

Ada, 1887. január 4.

Nem ritkán veti föl e kérdést némely iparos pártársunkkal más is, a dologhoz nem értő, vagy rossz-zándékú, most, midőn a magas kormány törvényvel, tanácsal, utasítással, anyagi támogatással törekszik iparunkat és ezzel iparos osztályunknak anyagi és szellemi jólétét emelni.

Az egyik nagy bölesen azt szokta rá felhíni: „Meg-eltünk eddig is ilyen iskoláztatás nélkül, hát miért ne lehetnénk el ezután is. Ki látta erőszakkal arra kényseríteni az iparos mestert, hogy inasának, az ő alávetett jobbjának hetenkint 4—5 órát ajándékozzon; hogy ő még iskolába is járassa. Igy tönkre megy a szegény mester. Mit tehetünk róla, hogy inasaink egy része semmit sem tud, tehetünk róla, hogy szegény, mi tanítsunk apja, anyja helyett? Inkább nem tartunk inast, lassák aztán az erőszakoskodók, mi lesz a világból, nem lesz mesterember, kihál az ipar.

A másik — mint nemiparos — részben igazat ad az iparosnak, részben nem; kinek leginkább meg az fáj, hogy az oktatásügyi költségeket a közpénztár fedezi, ily kiadások — ugymond — az iparosokat illetik.

Ilyenféle sopánkodásokat lehet hallani az iparos tanuló iskoláztatásának köteleessége ellen. De ha a józan ész fényével vizsgáljuk ezen új intézkedést, meg fog győződni mindkettő, minden elfogulatlan honpolgár, hogy ami első tekintetre tán károsnak tűnik föl némelyek előtt, az voltaképen a legnagyobb haszon, annak jótékony hatását először a mester maga fogja érezni. Később a gyám-sága alatti gyermek, a község, a haladó nemzet. Ne vértünk hát saját érdekünk ellen s teljesítsük továbbra is legszentebb atyai vagy gyámi köteleességünket; a gond-jainkra bizott szegény éretlen és képzetlen tehetségű gyermek szellemi kifejlődését tehetségünkhöz képest mozg-dítsuk elő ezután is még szívesebben.

Adja az ég, hogy ne találkozzék köztünk többé senki sem ily rövidlátó és önző. Nézzük most a kisebb községekben az iparoktatást a szervezet szerint hány órát igényel s évenként mennyi kiadással jár. (Mint pl. Adán.)

Hol 60—80 iparos tanuló van, ott elégséges egy előkészítő és egy első osztály. Az előkészítő osztályra hat óra, az első osztályra pedig hét óra van előírva; összesen 13 óra. Ha már most egy óra után 40 frt a legmérsékeltébb díj állapítatik meg, ugy az oktatás 520 frtba kerül. Az igazgatónak sok és fontos teendőkért 60, a fűtés, világításért pedig szinte 60 frtot számítnak, a szolgát 20 frtot fogadjunk fel, végre ha az évi értesítő kiadása 40 frtot vesz igénybe, akkor a 80—90 iparos tanuló rendszeres oktatása belekerül minden évben 700 forintba.

Megyéinkben ily nagyközség sok van, mely 8—10 ezer lelket számlál, hol az iparos oktatást már két év előtt meg kellett volna kezdéi.

Az oktatás három napon tartatik hetenkint, pl. kedden, pénteken, vasárnap.

Az előkészítő osztályban két, az első osztályban két vagy három tanító működik, aszerint, amint egyiknek vagy másiknak szakmájába vág a tantárgy.

Az előkészítő osztályban az olvasásra, írásra és nyelvtanra, értelemfejlesztésre 3 óra kivántatik, számtanra legalább másfél és rajzra szinte legalább másfél óra.

Az első osztályban az olvasás, írás, fogalmazásra két óra, számtan-mértanra két, mértani rajzra egy, és a szabadkézi rajzra két óra fordítandó.

Könyvet, írkát, rajzfüzeteket, rajzeszközöket részben maguk a tanulók, részben az iparosok vagy ipar-testületek szerzik be.

Az ipartanodát fel is kell a községnek szerelni, ide-számítva a csekély butorzatot, lámpákat, nyomtatványokat, ezekre okvetlen felmegy 90 frt egyszer s mindenkorra. Anely — még nagyobb — községben például száznál jóval több a tanuló, ott fokokként a második, sőt a harmadik osztály is felállítandó; ezekben is 7—7 órai oktatási idő van előírva. Ahány órát ad hetenkint egyik vagy másik tanító, annyi 40 frtot kap évenként.

Ezuttal a tanúgyre s a tanítói személyzetre nézve igen szomorú képét adjuk helyi állapotunknak. Ugyanis egyik tehetséges, jóraváló fiatal tanítónk komoly beteg néhány hónap óta, tovább nem bírhatván az iskolába fel-járni, felmentetett, gyógyíttatja magát, még pedig vidéken. Az oktatás természetesen szenved tanító nélkül. Az iskolaszék folyton levelez a várossal, végre-valahára a köz-gyűlés határozott 50, szóval ötven forintot a vidékről meghívandó helyettes tanító részére jan.—jun. hat hó-napra minden nélkül; ezért tartozik hat hónapig a mind-napi iskolában 120, a vasárnapiban pedig 60 tanulóval vezetni, főt nem emi, hideg szobában aludni; tartozik továbbá magával jó ruhát hozni és azt itt elszak-gatni. Uram teremtőm, mily olesó a tanító! A bíró bácsi béresének legalább is kétannyi bére van. Hogy nem vét-kellik a munkástól megvonni a kiérdemelt díjt. Valóságos gúny.

r. l.

(Régi igazság, hogy mindenki csak annyira becsül-heti az iskolát és tanítót, amennyi hasznukat vette. Hát Ada község érdemes képviselője nem vette volna több hasznát az iskolának? ezt nem lehet, nem szabad elhinni; valószínű, hogy tisztelt levelezőnk a honoráriumból egy nullát kifejezett. Azért kérjük annak idején a helyes-bítésre. A szerk.)

A MUKI BEMUTATÓJA.

(Éle kép.)

Bizony szegény ördög volt az én Muki barátom iskolás gyerek korától fogva s az is maradt mind mai napig! Úgy esperedett fel a maga emberségéből — be-sületére legyen mondva — mint annyi sok más a vilá-gon, csak hogy, hogy nem, biz' ő szegény felszeg-nek maradt. Egy tavasz golyója hozott mindkettőnkét a tengeren túlról ugyanabba a bodrogparti kis faluba s csaknem együtt nevedtünk fel is, bár még sem egés-szen. Különbben nem maradt volna oly eseten, vasszor-galma, edzett esze mellett is oly együgyű szegény. Míg mi végig hancuroztunk a gyepen s dühajkódva, tépetten, lueskösön kerültünk haza rendszeren egy-két órával az is-kola után; az alatt ő szép rendben, könyve a hóna alatt, két keze a zsebébe melyesztve, eszoszogott egyenesen hazafelé, abba a felvégi kis füstös kalhóba, hol özvegy édes anyja reggeltől napestig, sőt azontúl is egész késő éjszakáig koptatta ráncos agy kezét a mosóteknő kemény deszkafalán, vagy maratta még barkásabbra, ha ugyan lehetett, az elevenbe rágó lúggal.

Odabaza aztán szegény Muki meghuzta magát a vaspántos ősi sarokládán s hol rajta ülve véste íromba meg fejébe a könyv nélkülit, hol élte térdelve körmöl-gette írásheli feladatait. S ha elkészült iskolai dolgaival, akkor is ott gubbasztott apró vörös szemével, két hosszú vézna kezét az ölébe aláesgészítve, míg öreg anyja a lúgó vagy a teknő vagy a vasaló-deszka körül tipegett-tapogott s beszélt neki megboldogult édes atya jóságá-ról, a Kukláké Andrisáról vagy a Dovaláké Pistájáról, kik saját eszüikkel és szorgalmuikkal annyira vitték, hogy ma már a jó Isten kegyelméből mindkétben plébánosok a Bodrog mentén s elaggott szüleit is magukhoz vették.

„Mert lásd édes fiam, most én dolgozom reád ke-serves két kezemmel, de hiszen Istenem, lesz idő, mikor az én gondomat is te fogod viselni” szokta mondogatni s ilyenkor a jó öreg egy-egy könyvespelt morzsolgatott szét száraz esont-öklével a szemében. Magam is nem egyszer hallgattam s az én szemembe is felgyűtemlett az a forró gyöngyesepp, anélkül hogy jobb indulatra lágyí-totta volna szívemet Muki irányában.

Ez a sarokláda volt Mukiának mindene. Rajta köt-tötte el a sovány vaesorakenyeret s rajta aludta ki paj-tásának nappali esüfolódásait meg gánesvetéseit, durva szalmazsákon, az alatt a megvedlett, ütött-kopott banda alatt, melyet talán csak a délapja viselt kívül cifra, belül gyapjas korában. Ez a láda volt hű kísérő-társa egész pályáján s örömeinek s szomorúságának egyaránt tanúja. S talán még most is vele van.

Ámde a falusi gyermekök s köztük én is egészen másképen éreztünk Muki iránt, mint törődött édes anyja, kinek szeme világa, élete forrása volt. Csüfoltuk és ver-tük, ahol előkaphattuk. Igazán sokat, nagyon sokat kel-tett a mi vassótságunktól szenvednie, azért, hogy fem-akadás nélkül darálta le mindig a leckéjét s hogy a rekrámanuk mindig csak őt állította példálú elénkbe, ha korholt, akár rossz magunkviselate, akár hanyagságunkért. A gymnasiumba is együtt kerültünk fel: az apám látta el, hogy ő meg engem lásson el oktatással, tanácsal. Én pedig úgy hálaltam meg soha ki nem fogó, magame-gadó türehnét, hogy ott is esbíssé tettem mindjárt az első órán. Azontúl mindig gúny, neveltség és ütleget fogadta mindenütt, minek következtében sohasem elegendett kö-zénk, soha a szobájából ki nem mozdult, kivéve, mikor órára ment. Hyenkor is kerülő utakon, mintegy lopva osont az iskolába, csak hogy velünk ne találkozhassék. Örökösen félt tőlünk szegény és méltán, mert mérgesek voltunk reá a büntetések miatt, melyeket kiesüfólásáért egyszer-mászor szenvednünk kellett. S ez a félelme, ez a visszaházódása hovatovább vérvé, természetévé vált, mely aztán minden időre sunyivá és félszeggő tette. Így végezte az egyetemem s így került ki a nyilvános életbe is anélkül, hogy valaha emberekkel érintkezett volna. Kifűnő szorgalmával természetesen a philosophiai kurzust végezte s csaknem egyidejűleg kerültünk ki, ő mint keres-kedelmi iskolai professor s én mint tisztelbéli aljegyző a megyénéll.

— No Muki, kérdeztem tőle egy nap, megtetted-e már a hivatalos látogatásaidat?

— Miféle hivatalos látogatásokat? mered rám azok-kal az apró hunyorgató szemével.

— Hát a kollegáidnál?

— Nem, még nem tettem senmit. De hát igazán meg kell tenni? kérdezé ijedten.

— Természetesen. Különbben még gőgösnek tar-tanának.

— Isten őrizz! Meg fogom tenni, minden bizony-

nyal meg. Még holnap megkezdem. Köszönöm, igen kö-szönöm, hogy figyelmeztettél.

S csakugyan az én Muki mindjárt másnap dere-kasan hozzálátott s nap nap után két hét alatt bejárta az egész kollegiátust. Hogy miként, azt méltó elmondani. Eppen egy nappal rá, hogy tudós Garatos urammal tette volt tiszteletét, botlottam be én is hozzájuk. Betoppanok s csak a szép és kedves háziasszonyt találok odabaza éppen a dolee far niente örömeinek élvezetében. Maga is volt, jókedvében is volt, hát örömmel látott s minthogy magam is szívesen fürdöm a kék szemek tükros tenge-reben, csakhamar egészen belemelegedtem a eszevésbe. Hogy, hogy nem, egyszer csak szó esett valamiképen az én Muki barátomról is.

— Nini, hát ön ismeri az új kollegát?

— Jó barátom, iskolás pajtásom.

— Igazán?

— Igazán, igazán. Egy egész félnap annyit kacag-tattott, hogy egy esztendőre is elég lett volna. Már-már attól tartottam, nevető göresöket kapok.

— Öszintén megvallva, ezt a kifűnő tulajdonságát nem ismerem, de amennyire meglep, épp annyira örven-dek rajta.

— Ugyan menjen, maga gonosz! Hogy üzhet ily gúnyt kedves barátjából, mikor jól tudja, hogy akarátán kívül eselekedte. Ez nem szép öntől.

— Á, vagy ugy? A szegény Muki! Sajnálom. Én igazán azt hittem, már emberséges ember lett belőle.

— Itt ültem éppen ugy, mint most, mikor a szoba-lányom jelentette, hogy valami szenzálféle ember keresi az urat. „Mondd, hogy az ur oda van” szóltam a leány-nak. A leány azonban menten azzal a felelettel tért vissza, hogy a künn várakozó urnak mindegy, ha maga ő nagy-sága van is itthon. Hát bebohosítottam. Mikor a szalon ajtaja feltárult, közép-termetű, vállba esett, sápadt, ripa-csos képű fiatal ember lépett be rajta. Az ajtónál helyben megállott s keresgetve nézett körül vékony nyilású két vörös szemével. Csikos nadrág s hosszan fityegő szalon-kabát volt rajta; balkarján kifordított meggyis felöltő, de már fakó; újjai közt sétatálcá; jobb kezében kemény tejtej kalap, az is maszatos s jól megviselve. Egy pil-lantással kiláttam, hogy a eselédem jól beszélt s azért magam is ülve maradtam. Csak úgy innen a pamlagról szóltam oda neki, hogy bátran kerüljön beljebb.

A mint a hangom után megpillantott, széles mo-sollyal felemelkedett a lábujja hegyére s mintha arra vi-gyázott volna, hogy a fényes parkettát be ne szennyezze, lábujjhegyen a szoba közepéig előre esonakázott, hogy alázatosan elkomolyodva derékban kétrét meghajította magát s zavarodottságra valló elhuyjással egy halk „ke-zeit esökölöm”-ot rebegjen.

— Szegény Muki!

— Képzelteti, hogy ez az egész jelenet módfelett esiklandozta nevető idegeimet, de csak türtöztem s mint-hogy agensnek ugy sem kell biztatás, mosolyogva vár-tam, míg hozzáfog a szóhoz. De biz' az én lelmem ágen-sem csak állott, csak állott szemét mereven a földre sze-gyezve s kalapját a két keze újjai közt morzsolgatva s nem szólt. Ez alatt én kémlelve méregettem végig az egész sajtáságos embert s midőn hirtelen mintegy szellem-su-gallatra megvillant az eszemben, hogy a férjem valami új kollégáról tett említést, önkénytelenül feljöttem tőle:

„Talán az új tanár urhoz van szerenésém?”

„Igen, bátorokodom, ha nem terhelem” volt a töre-dezett felelet, melyre kiesibe mult, hogy hangosan fel nem kacagtam.

„Felettlőbb örvendek a szerenésnek” szóltam erőt véve magamon. „Foglaljon helyet tanár ur!”

„Köszönöm, igen köszönöm nagysád.” S ezzel me-rev fejfordítással újra körültekintgetett. Aztán egyszerre, mintha valami jó gondolata támadt volna, arra a kis közepaszturna vetette a felsőkabátját, a kalapját meg a botját, hogy én csak elámulva néztem, mi történik. S mit gondolt, mit eselekedett?

— Nem tudom elgondolni.

— Hát édes uramfia, nagy bukdácsoló léptekkel odament a belsarokba, két kézre kapta azt az öblös ne-léz fautenült és kipírulva s a nagy teher alatt mint egy gözgep, fujtatva elem helyezte. Aztán vette újra a felső-kabátját a balkarjára; botját, kalapját a két kezébe és még mindig földre szegzett szemekkel és még mindig lílhevge, velem szemben a fauteuilba ereszkedett.

— Szegény Muki! Hahahaha! Igazán mulatságos.

— Magam is azt hittem, meg kell pukkadnom a visszafojtott nevetéstől, s ily állapotban kellett komoly beszélgetésbe ereszkednem vele. S minthogy az én ked-ves tanár uram csak kérdéseimre motyogott valamit, kü-lönbben pedig némán azon gondolkodott, merre fordítsa a szemét, hogy az enyémét kikerülje, kénytelen voltam sorra szedni mindenféle agyonszafírozott közlélyet, hogy honnan jött, mióta van hivatalban, hol végezte tanulmányaít, hol született, hol lakik, hol érkezik; hogy tetszik neki a város; hol volt már látogatásokon; milyen idő van odakünn... s a jó isten tudná elszámolni, mit, mit nem. Voltam bírója s végig mentem a nacionáléján; volt-tam katechetája s számon kértem ismereteit is talán-talán még gyóntatója is voltam — szűkségből. Mivel pedig se egyiknek, se másiknak ki nem születtem, képzelteti, köz-be-közbe mily hosszú szüneteket kellett végiglelekenem, míg egy-egy újabb kérdés-stúdiummal elkészültem. Persze, hogy a készülés mulatságos teher volt, mert míg én e közben reászegedtem a tekintetemet, az alatt ő hol a szó-nyezet vizsgálta, hol a mennyeztetre bántult, hol meg az ablakon hunyorgatott kifelé s a világrét nem mert volna visszanezni a tekintetemet s ha nagy néha véletlenül ta-lálkozott a szemünk, abban a pillanathban fillig vörösödve nyomban lesüfőtte s kényvelmetlenül fészeggett és fészke-lődött a fauteuilban.

— Szegény Muki!

— Ámde lassan az idő is haladt: már a delet rég elharangozta; már én is kifogytam a kérdésekből; az egyhangú multság kezdett unalmassá, terhessé válni s az új tanár ur csak nem akart szedelőzködni. Uram is-tenem, mit csináljak ezzel az emberrel? Tépelődtem ma-gamban, mert szép szerivel akartam őt távozásra bírni. Végre is háziasszonyi köteleességünkem örve alatt enge-delnet kértem tőle, hogy egy kis vártaura a konyhába kinézhessenek. Alázatosan beleegyezett, de maradt. Azon való boszankodásomban, hogy meg nem értett, jó ideig künn maradtam. Hasztalan borstörés, mert azért csak vissza kellett jönnöm. S mivel most már az unalom hova-tovább nagyobb súlylyal nehezedett reám, mind csak

azon gondolkodtam, mint adhatnák túl az én kelletlen vendégemen.

„Hány órákor szokott ebédelni a tanár ur?” kérdeztem tőle.

„Akármikor... én nekem mindegy...” felelt és maradt.

„Mi rendezes egy és félkor szoktunk az asztalhoz ülni?” figyelmeztettem újra. Ő egyet bólint a fejével és — újra marad. No szépen vagyunk, gondoltam magamban. Minden további igyekezésem is kudarcot valloztak; sehogyan birtam vele megérteni, mily jótétemény volna távozása.

— Szegény Muki!

Közben megjött a férjem is. Ő azonban már jól tudta, hányat ütött az óra s mihelyt a cselédségtől hallotta, kívül vagyok elfoglalva, behúzódtott szépen az ebédlőbe s mélyen hallgatott, természetesen meg nem munta. Bezzeg mikor úgy is kurta türelme kifogyott, kezdett ő is a kezemre játszani. Elővette a mi kis Vidorunkat s holondos mérgében ráparancsolt, hogy sirjon. Aude Vidor elképedve nézett apjának erre a furesa kívánságára és nem sirt. Hogy is sirjon szegény, mikor más alkalommal büntetéssel fenyegette, ha leeresztett? A mind komolyabb parancs s a mord tekintet végre mégis annyira megijesztette a szegény ártatlant, hogy csakugyan elpiyeredett. Nagyon lélekzettem erre a szabadító édes szózatra s rögtön rohantam a szomszéd szobába, csak egy futásban kérvén a vendégtől engedelmet.

„Csak tessék!... kérem!... csak méltóztassék!” hangzott utánam. Oda át arra is ráértünk tőle, hogy megbeszéljük, mit tegyünk, mert unalomtól való féltünkben marasztalni nem merték s durván elutasítani sem akartuk. Abban maradtunk tehát, hogy majd a szalon kis asztalán terítettünk s ha még arról se vesz észre magát, nem marad egyéb hátra, mint stoikus megadással viselni a esapást.

— Szegény Muki!

A férjem azonnal informálta a cselédet, úgy hogy mire én esengettem, a belépő leányunk fenszóval adhattam ki a rendeletet, és...

— Szegény Muki maradt.

Maradt s kénytelen-kelletlen marasztanunk kellett. A cseléd leányta a diszabumokat, a hímestakarót, az ebédlőben felterített asztalról áthordott mindent s valószággal felterített erre a filigrán csepp asztalra, mely mellé hatan, uram, hatan telepedtünk.

— Szegény Muki!

Az én ajkamon befagyott minden szó s a tért az asztalnál egészen a férjemnek engedtem át. S gondolja csak, még egyszer végig kellett hallgatnom minden kerseres kérdésemre, minden dögös feleletre, melyekkel harmadfél óra hosszat sanyarogtam a szalonban. Volt azonkívül só-, paprika-, borfeldöntés, lékiöntés, késleltetés, lassúság, esemeség, szűrsülés, szóval minden, mit a kis Vidornak tiltogatni szoktunk; s mikor a pajkos mindenre hangosan felnevetett, két kezével tapsolt s untalan hajtogatta, hogy „mami mama, a bácsi feldöntötte a paprikát”, képzélhet, hogy rosszul éreztem magamat, hogy az étel nem ízlett, hogy pokoli hőség verte egész testemet, bár minden váltáskor kifutottam a konyhára, hogy szabad levegőt kaphassak. Soha életemben ilyen hosszú ebéd! Mintha valami ördögös démon minden percet órákra húzott volna szét, mintha minden fogás egy-egy napig tartott volna. Pedig szakácsnét, szobalányt úgy táncoltattam, mintha a végítélet előtti utolsó percben az utolsó ebédet ettük volna. Majd kidőltek szegények a nagy sürgésben-forgásban.

— Szegény, szegény Muki!

Már a fekete kávé is felszolgáltuk, fel is hőpentettük: az urak már egy-egy szivart is elszittak; már a beszéd folyama is fenéig kiszáradt s némán bámultunk, kiki maga elé: de a mi kedves vendégünk csak nem gondolt arra, hogy felszedje a sátorfáját. Engem már a gondolkodás is teljesen eserben hagyott: se láttam, se hallottam; se szóltam, se gondolkodtam; csak bámultam rá, mint holdkóros a holdra, mozdulatlanul, mereven és némán. Idegim annyira megszibadtak, hogy még annak sem tudtam örülni, mikor a férjem indítványára sétára indultunk. Gépiesen ültöztem fel, gépiesen fonódtam a férjem karjába s gépiesen haladtam oldala mellett. Valóságos némak-sétája volt az. Csak akkor mozdult meg

bennem újra az érzés, mikor egy bolti kirakat előtt megállván, a férjem hirtelen elhatározással megköszönte kedves kollégája látogatását és bevásárlás ürügye alatt magát ajánlva a boltba vonszolt. De örülni még ekkor sem mertem, csak egy mély sóhajzás szakadt fel a keblemből; mert attól tartottam, hogy körgerjesztő holdam újra előtűnik.

— Szegény Muki!... Fogadja nagysád őszinte részvétem kifejezését!

— De meg is mondtam ám a férjemnek, ugy merje magánál látni, ha én is itthon vagyok, hogy akár illik, akár nem, én bizony a két szemem láttára szokom meg előle!

Eddig tartott a szép asszony eleven előadása, melyhez magyarul én a Muki életének előre bocsátott történetét függesztettem s azt már férj és feleség együtt hallgatták.

És Muki? Ő egészen boldog. Járatlan ugyan a „Mi illik?”-ben, de éppen azért nem is vesz észre. Hozzá mióta a hivatalos esküt letette, szokatlan büszkeség is szorult belé. Divatos ruhát szabot magának s formátlan alakjáról éppen azért leri. Járásába, magatartásába méltóságot akar önteni s annál szögletesebb. Arcán komolyság redőzik, holott mindenki kacag. Fejét peckesen tartja s nem lát a mellette elmenőkre s éppen azért köszöntést nem is fogad, nem is ad. Elegáns ébenfabotját két ujja közt a közepén fogva mereven hordozza, míg a másik keztyűs keze mozdulatlan csügg a baloldalán végig. Beszédében férfiak közt arrogans, mások nézetével szemben türelmetlen s ha az övét vitatják, nyers és goromba. Sőt még a hűség ördöge is belelopakodott. Hiszi, hogy a farsasága kedves, beszéde lebilincselő, modora vonzó. Hölgyek iránt akar lezser lenni és sért, akar szeretőre méltó lenni és kiállhatatlan. S így az életben is eljutott immár a pidesztálra, melyen iskolás éveiben állott s melynek oldalán a gúny és neveltség allegorikus képei vannak bevésve.

Igazán szerencse, hogy semmit sem vesz észre. Hagyjuk is meg őt az ő boldog hitében: takarítsunk előle mindenféle „Dont”-ot, „Pesti finom társalgót”, Kniggét, meg a többi! Ha már a felszesség állandó tanyát vert magának beme, muljék el tőle legalább az öntádat keserű pohara!*)

Sehonnai.

*) Legyen szives inkognitóját valahára letenni: levelet szeretőnk önként írni. Szerk.

Naptár. Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
7 Pént.	Bálint	Lucian	26 B. Assz. elj.
8 Szom.	Sörény	Erhard	27 Istvan vert.
9 Vas.	B 1 Julian	B 1 Martial	28 E 30 2000 vt.
10 Hétfő	Rem. Pál	Rem. Pál	29 Apró szentek
11 Kedd	Hyginus	Matild	30 Anyisa

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

Temerin község jegyzői hivatalában egy a jegyzői pályára lépő fiatal ember, ki a törvényben előirt iskolai tanulmányait befejezte, fizetés nélküli gyakoroluk azonnal felvétetik.

Megjegyeztetik, hogy ezen község jegyzői hivatalából már számosan kerültek ki oly egyének, kik a jegyzői hivatal elviselésére nézve a szigorló bizottság által képesítve lettek.

Temerin, 1886. december 23.

Lakatos Péter,
jegyző.

Ivanits János,
3-3 törv. bírő.

Értesítés!

Harisnyakötő műhelyem

hosszas fáradozás után ma azon állapotban van, hogy én a legnagyobb igényeknek is megfelelek, a következő árszabás mellett:

1 pár női harisnya kötése divatos minta szerint pamutból	40 kr.
ugyanaz cérnából	50 kr.
ugyanaz selyemből	60 kr.
1 pár pamut harisnya fejelés cérnából	20 kr.
1 pár férfi harisnya kötése pamutból	35 kr.
cérnából	40 kr.
1 pár gyermek térdharisnya kötése pamutból	20, 25, 30, 35, 40 krig.
1 pár gyermek térdharisnya kettős fordított divatos kötessel	30—55 krig.

Női keleggyeket nagyobb számú megrendelésnél kedvezőbb ár mellett készítek.

Mintának egy megfelelő nagyságu használt harisnya kéretik.

A midőn sem költséget, sem fáradságot nem kiméltém, hogy t. megrendelőim kívánatának megfelelhessenek, tiszteletteljesen kérem a n. é. közönséget, engem számos megrendelésével megbízni.

Bán Hermina,

a legújabb szerkezetű harisnyakötő gépek műhely tulajdonosa, Zombor Béla-utca 154. házszám.
Harf kőfaragó házával szemközt.

7998. szám.

1886.

Árverési hirdetmény.

A szabadkai e. f. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a szabadkai kir. törvényszék területéhez tartozó szabadkai 475. sz. tjkvben 516. hr. sz. a. felvett ingatlanra nézve a végrehajtási árverés elrendeltetvén, ezen ingatlan a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Bruck Simon végrehajtást szenvedő elleni 4000 firt tőke és járuléki iránti és több esatlakozott végrehajtatók végrehajtási ügyében 400 firtban megállapított kikiáltási árban 1887. évi január hó 10. napján d. e. 10 órákor Paesér községhezánál a fentebb kitett kikiáltási ár 10%-ának 40 firt bánatpénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Kelt Szabadkán, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1886. évi október hó 12-én tartott üléséből.

A szabadkai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSE.

6-6

ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legnagyobb választékban jutányos árak mellett nálam kaphatók, nevezetesen:

imakönyvek, díszművek, emlékkönyvek, ifjúsági iratok, képeskönyvek és Fröbel-féle társasjátékok

kicsinyek és nagyok számára,

a legújabb zeneművek, diszlevélpapírok, mindennemű író-, rajz- és festőszerek, iskolatáskák, tollkések, valamint díszes albumok, elegáns pénz- és szivar-tárcák.

Végül bátor vagyok a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni

pompás francia izlésű selyemvirágokkal díszített képkereteimre

és magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok a legmélyebb tisztelettel

SCHÖN ADOLF.

ALKALMI AJÁNDÉKOK!

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.